

Neiskorišteno 6.000 tona komine masline

PULA - Vrijedan energent, ostatak od prerade maslina još uvijek se u Istri baca ili koristi kao lošiji oblik komposta. Tri i pol kilograma maslinove komine energetski je vrijedno koliko i kubni metar plina. Po istom proračunu jedan kilogram komine vrijedi 1,5 kunu kada bi se prerađivao u energiju, doznajemo to od Stanka Plevnika iz konzalting tvrtke Enerkon. O tome je govorio i na radionici za maslinare u Županijskoj gospodarskoj komori. Skup se održao u sklopu europskog projekta M.O.R.E., koji se bavi korištenjem maslinove komine kao obnovljivom izvoru energije.

Stavimo li navedene vrijednosti u kontekst količine prerađene maslina u Istri dobit ćemo začuđujuće podatke. Prema procjeni Gianfranca Pribetića, stručnjaka za maslinarstvo, u Istarskoj županiji ove se godine prerađilo sedam tisuća tona maslina. Ulje čini od 13 do 15 posto, a ostalo je komina. Dakle, više od šest tisuća tona komine vrijednosti najmanje devet milijuna kuna bacilo se ove godine u vjetar.

Proizvodnja toplinske i električne energije iz biomase kao što je komina zahtjeva značajna ulaganja s dugim rokom povrata investicije. Unatoč tome, već postoji nekoliko manjih po-

Plodovi su vrijedni, ali kominu nakon dobivanja ulja ne bi trebalo baciti

strojenja u Hrvatskoj. Tako su na Braču instalirana tri kotla, a svaki proizvodi toplinsku energiju od 20 do 100 kW. U dijelu godine kada nema komine masline kotao može raditi na pelete od drvene mase, koji se proizvodi od ostataka u pilani. Postoje i puno veća postrojenja sve do kogeneracijskih, kada se proizvodi električna i toplinska energija istovremeno. Inve-

Tri i pol kilograma maslinove komine energetski je vrijedno koliko i kubni metar plina. Po istom proračunu jedan kilogram komine vrijedi 1,5 kuna kada bi se prerađivao u energiju • Na Braču su instalirana tri kotla, a svaki proizvodi toplinsku energiju od 20 do 100 kW

sticija pritom iznosi 4,5 milijuna eura po ugrađenom megavatu snage. K tome treba savladati i prolaz kroz administrativni labirint dozvola i suglasnosti.

Europski projekt M.O.R.E., u čijem se okviru govori o ovoj temi, u Istri traje od 2007. godine i nalazi se u završnoj fazi. U njemu sudjeluje Institut za poljoprivredu i turizam s još pet partnera iz Italije, Španjolske,

Prema procjenama, prošle je jeseni nakon prerade maslina ostalo 6.000 tona komine

Grčke i Slovenije. Prema riječima Ninoslava Luka s Instituta, preostalo je izmjeriti energetske potencijale, napraviti analizu zakona i uvidjeti što je potrebno u njima mijenjati.

Krajnji cilj projekta je osmisliti gospodarenje otpadom. Komina maslina, koštice i vegetacijska voda, zajedničkog imena rezidue, u domaćim zakonskim propisima nisu još

definirane, što uljarima i maslinarima dodatno otežava njihovo zbrinjavanje. Najčešće ih se odlaže u blizini uljara, što stvara neugodan miris i ima niz štetnih utjecaja na okoliš. Osim kao energent, ovaj se otpad može koristiti i kao hrana za životinje, prirodno organsko gnojivo, građevinski materijal ili čak sirovina za kozmetičku industriju.

Osnovni je cilj ovog projekta

senzibilizirati uljare, maslinare i širu javnost te zajedno osmisliti poslovni plan za gospodarenje ovim otpadom na način najpogodniji istarskoj regiji. Održana radionica, dio je projektnog programa koji je dosada obuhvatio cijeli niz okruglih stolova i predavanja. Projekt je vrijedan ukupno 694,5 tisuća eura, traje 30 mjeseci i sada ulazi u završnu fazu.

J. ORLIĆ